

К О Н Ф Е Р Е Н Ц І Я
УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

В О Г О Н Ї
О Р Л И Н О Ї Р А Д И

Ч: 10.

10. КРУГ БРАТЧИКІВ І СЕСТРИЧОК

ОРГАН О Р Л И Н О Г О К Р У Г А
п р и
ГОЛОВНИХ БУЛАВНИХ У. П. Н - і в / - о к.

Н ь ю Й о р к

1954

Т о р о н т о

З М І С Т

1. Праця в Гнізді В. О. Грималюк
2. Взаїмовідношення виховників Гнізда . . М. Світуха
3. Праця ланки виховників у Гнізді . . . В. О. Грималюк
4. Новацьке першество Сестричка НАДЯ

х

х х

5. Мій Край Роман Купчинський
6. Стріча Побратимів Юра Шкрумеляк
7. Батьківщина Богдан Антонич
8. Героям Крут М. Жагалак
9. Разом, діти України С. Гординський – Ярославенко
10. а/ Рідний Край Мирослав Петрів
б/ То для Тебе!
11. Друзям Слава! Я. Ярославенко
12. Різдв'яна містерія Е. Гойдиш
13. Ялинка х х х
14. Від Редакції та Орлиного Кругу

=====

Адреса Редакційної Колегії:

Пл.сен. В.О. ГРИМАЛЮК: 940 N. 7th Street
Philadelphia 23, PA.

Адреса Орлиного Кругу:

Ст.пл. М. СВИТУХА — 2609 Morea Street
Montreal, Que. CANADA

Адміністратор: Ст.пл. О. ЮЗЕНІВ

В. О. ГРИМАЛЯК

П Р А Ц Я В Г Н І З Д І

Знаємо, що гніздо це самостійна устросва одиниця УПН і вхо - дить, як пластова частина в склад Коша Пластунів. За правиль - ником УПН - два до чотири новацькі рої, що діють у тій самій, або поблиській місцевості - твoрять г н і з д o.

Щоб як слід зрозуміти саму тему, мусимо перед тим сказати со - бі, що ведемо працю в гнізді, яке є затверджене Крайовим Про - водом, отже в такому гнізді, що не є в стадії організації і не зветься підготовчим - бо праця в обох таких гніздах дещо ін - ша. Ті справи точно нормує правильник УПН-ів.

Праця в гнізді - це цілий ряд різnorodних занять, як з нова - ками так і з виховниками. З новакami тоді, коли гніздо вис - тупає як одно ціле, з виховниками - впорядниками тоді, ко - ли треба створити напрямні того виступу.

Кажемо: гніздо д о б р е працює ... Під цим розуміємо як працю поодиноких роїв, так працю гнізда, як цілості. Поодинокі рої працюють під проводом братчиків-виховників, гніздо під проводом гніздового, що має допомогу від ланки впорядників гнізда.

Гніздовий - це головний рушій, це промотор праці в гнізді. Не буду тут задержуватися над обов'язками і правами гніздо - вого, бо це точно окреслює правильник. Хочу тут зупинитись тільки на прикметах, що їх повинен мати гніздовий, бо він на ділі є провідником не тільки ланки виховників-впорядників, але й провідником у повнім розумінні того слова цілого гніз - да, як устросвої одиниці УПН. Правильник каже: ... "Є це стар - ший пластун, або пл. сеньйор". Та цього, на мою думку, за ма - ло. Перш усього гніздовий повинен мати:

а/ образування і досвід, щоб дійсно міг імпонувати братчи - кам-впорядникам і новакам;

б/ не бракує йому такту та розсудливості, він є, що так скажу, приємного характеру;

г/ почуття відповідальності в нього на першому місці;

г/ ніколи не позбувається скорої орієнтації;

д/ повздержливий, толерантний та все й всюди має добрий гумор.

Якщо гніздовий обдарований тими цінними прикметами, то ми спо - кійно можемо сказати: гніздо добре працює ...

Цілість праці гнізда можна звести до трьох основних видів:

1. праця в роях, що твoрять гніздо,
2. праця ланки впорядників,
3. праця гніздового, як цілості гнізда.

На першому місці я поставив працю в роях під проводом братчиків - виховників, бо це дійсно найважливіша ділянка праці в гнізді. Відома нам всі правда, що рій буде лиш так працювати, як це вестиме братчик, або іншими словами: який виховник, такий його рій. Вся праця в рої базується на тому, як виховник теоретично й практично є до цієї роботи підготований та від його особистих вмілостей. Виховник це немов мистець, що творить таке чудо, що в ньому новак дізнає тривких змін, які мають позитивний характер. Він впливає на новаків так, що посилює - зміцнює добрі прикмети, а послаблює-елімінує злі нахили.

Не потрібно тут пригадувати, що виховник проводить всю свою працю в рої за пляном, що його реалізує на сходинах і за який кожночасно звітує. Одначе доцільним уважаю пригадати всім виховникам це, що є основне в їхній праці, а саме 10 ЗАПОВІДЕЙ ДЛЯ ВПОРЯДНИКА /Записки сктм. І. Кліша/.

1. На сходини йди з програмкою на карточці. Поодинокі точки програми докладно передумай.
2. Не давай багато перетомляючого /сухого/ матеріалу на раз. Дбай про різноманітність. Радше більше забави /руху/.
3. Сходини починай безоглядно точно. Не пересувай сходин і не чекай на спізнених.
4. З новакками поводися чемно, по братерськи, щоб вони в тобі бачили друга-приятеля, а не професора, але при тім не допускай до ніякої поуфалости.
5. Говори мало, але за те цікаво й займаюче.
6. Дбай про веселий настрій на сходинах, пам'ятай про точку закону: Новак є все усміхнений - веселий.
7. Не кажи нічого записувати, пояснюй так багато, аж новак тебе зрозуміє.
8. Будь безсторонний і справедливий, не роби різниць між новакками.
9. Сходини відбувай в часі найвідповіднішим для всіх, не довше як годину й пів, на вільному повітрі.
10. Будь п р и м і р о м і авторитетом для новаків.

Як бачимо то тут у першій точці є мова про п р о г р а м у сходин, що повинні складатись із таких точок:

1. Відкриття /тут є: привітання-
поздоровлення, обряд, перевірка
присутних/	5. Гра й пісня
2. Розповідь	6. Розповідь
3. Гра	7. Гра - інсценізація і т.п.
4. Майстрування	8. Закриття /як при відкритті.

Коли наступні сходини !!!

Це була б рамова схема програмки сходин роя для впорядника.

Подібна є схема програмки сходин цілого гнізда для гніздового.

1. Відкриття	5. Пісні
2. Розповідь гніздового	6. Товариські гри
3. Масові гри	7. Повідомлення й інформації
4. Групове суперництво	8. Закриття

Сходини як роя, так гнізда повинні творити одну цілість, мати одне, що так скажу, пов'язання з головною розповіддю, що знов є в залежності від теми.

Отже як бачимо з цього важною є р о з п о в і д ь. При тому насувається питання: що та як розказувати?

При питанні **ЩО РОЗКАЗУВАТИ**, ми повинні пам'ятати про:

1. Вік дитини - бо є різниця віку 7 років до 12
2. Казковий світ дитини, але **УКРАЇНСЬКИЙ**
3. Наша історія, природа, географія - українсьзнавство
4. Вести новачтво через чужий світ, а вивести з українською душею згл. з українським світоглядом.

При питанні **ЯК РОЗКАЗУВАТИ** матимемо на увазі такі точки:

- а/ образний спосіб розказу /пластичність оповідання/
- б/ цікаво, просто, ядроно, коротко
- в/ уживати міміки, інтонації голосу, жестикуляції і т.п.
- г/ спосіб сидження дітей-слухачів й оповідача
- г/ оповідати за живим пляном.

/Про ПЛАНУВАННЯ гляди В.О.Р. Ч: 4./1951, або питай **ОРЛИНОГО КРУГА**/.

Планування це дуже важлива справа в нашій щоденній роботі в гнізді. Яке планування, такі звичайно висліди праці. Немає де правди діти, що часто буває в нас так, що впорядник починає думати шойно годину або дві перед сходинами про те, що робитиме на тих сходинах, отже про програму сходин. Сам він свідомий того, що таке ставлення справи дасть йому в результаті дуже мізерні висліди праці - але він не вміє вийти з того або просто не хоче. Не потребує пригадувати, що плян праці в гнізді повинен бути випрацьований на один рік, починаючи від місяця вересня, з певними тримісячними цілостями. Допоміжним матеріалом для планування є: "НАПРЯМНІ для РІЧНОГО ПЛАНУ" пл.сен. Ц. Паліїв, вид. ГПБ. - можна набути в канцелярії КПС, ціна 25 ¢. Напрямні будуть обов'язувати на майбутнє теж вже й для УПН-ів.

У нашому плануванні ми повинні пам'ятати, що крім сходин /раз у тиждень!!/ ми мусимо мати відповідний час для підготовки до збірних виступів, чи то в крузі нас самих, пластових друзів, чи часом і для ширшого громадянства. Особливо ті останні виступи мусять бути на довго перед тим обдумані, приготовані та відтак виведені з питомим для Пласту стилем. Заправою до таких виступів будуть перш усього наші гніздові сходини, з поданою попередньо приблизною схемою програми.

Самі ж гніздові сходини не вичерпують ще всієї діяльності. Вони є тільки одним видом праці в гнізді. Іншими видами праці можуть

вповні відповідати за свою ділянку праці і виконати прийнятий обов'язок д о к і н ц я!!!

Розуміється, що всю підготовчу роботу до таких і подібних виступів гнізда переводиться у першому виді занять, тобто в праці роїв, що творять гнізда.

Другим основним видом праці гнізда це діяльність ланки в порядку і в. Ланка впорядників це ніщо інше, як сам гніздовий зі всіма своїми виховниками. Виховники допомагають гніздовому в його праці, і навпаки гніздовий своїм досвідом та вказівками уможливорює виховникам поставити працю у роях на як найкращому рівні.

Ланка впорядників, що збирається на свої сходини щонайменше раз у місяць має у загальному такий обсяг діяльності:

- а/ складає плани праці: загальні /рамові/ на цілий рік та подрібні чвертьрічні й місячні. Вона теж намічує евент. зміни в річному плані, коли це потрібне;
- б/ обговорює програми сходин окремих роїв;
- в/ висловлюється про поведінку поодиноких новаків;
- г/ знайомиться з літературою виховного характеру;
- г/ полагоджує всі біжучі справи виховного й матеріального характеру.

І тут знову можемо твердити: якщо ланка впорядників зіграна, якщо в них є охота до взаємної співпраці та допомоги одні - одним, то напевно успіхи їхньої праці будуть позитивні, бо що більше - дібраний гурт виховників, з'єднаний духом дружньої співпраці може доказати чудеса у своїй почесній роботі.

Треба ще тут конечно згадати про новацьку бібліотеку, бо це один із нескінченних засобів у нашому вихованні новаків та загально дітей на еміграції. На жаль справу бібліотеки трактується все ще як менше важливу і не дається їй належної уваги. Де вже бібліотека існує, то вимога до виховників, щоби пильно стежили за тим, що новаків читають, а ще важніше як вони читають та чи взагалі читають. Бо й зустрічаються такі випадки, що новак забере книжку додому, перегляне образки, якщо такі є і приносить за тиждень ... "прочитану книжку".

В точці г/ ланка впорядників не повинна забувати про періодичні сходини з батьками новаків, але про це ще буде мова в третьому виді праці гнізда, як цілості при діяльності гніздового.

Гніздовий, як добрий господар, дбає про своє гніздо. Перш усього він мусить завести порядок. Той порядок буде видно тоді, коли гніздо матиме упорядковане все діловодство, або як кажемо книговедення. Воно в гнізді складається з трьох частин:

1. книга гнізда - /праця гнізда, її загальні плани та подрібні програми, звіти, ланки, листування, каса, майно і т.п./
2. картотека гнізда - /докладні дані про кожного члена гнізда, зокрема звернути увагу на ступені новаків, табори, тощо/
3. хроніка гнізда - /її веде сам гніздовий, або один із впорядників, при співучасті членів гнізда/.

Не треба думати, що книговедення в гнізді мале, вона насправді вимагає багато часу й праці, якщо будемо його як слід вести. Сама лише КНИГА ГНІЗДА буде вже забирати не мало часу, бо тут гніздовий мусить мати майже все, що відноситься до діяльності

гнізда. Тут і пляни, програми, звіти, накази, каса і внески новаків, - тут реєстр виховників та праця ланки впорядників, відтак листування і т.п.

КАРТОТЕКА ГНІЗДА - Тут кожному новакові вписати його всі дані, а відтак точно доповняти їх на протязі повних 4-ох років. Від заяви вступу, дати I. проби, складення обіцянки, потім II. і III. проби. Відбуті табори, здобуті вмілості, заслужені похвали, одержані перестороги - все те мусить бути в картотеці кожного члена гнізда, чи загалом кожного прийнятого до новацтва аж до часу переходу до юнацтва.

Старанно й совісно ведена ХРОНІКА ГНІЗДА буде дзеркалом всесторонньої праці як поодиноких роїв, їх братчиків-впорядників так цілого гнізда й гніздового. Її треба вести послідовно, важливіші частини ілюструвати рисунками та увіковічнити фотознімками. Не забувати про веселий настрій, жарти чи сміховинки, пи - томі новацтву повинні найти в хроніках належне місце. В той спосіб хроніки гнізд стануть важливим архівним матеріалом для історії У.П.Н. зокрема, а теж в цілому для історії Українського Пласту.

Стільки подаємо в загальному про книговедення - діловодство гнізда - теоретично. ПРАКТИЧНО - воно представляється дещо інакше. Звичайно ... занедбано, запущено. Так чи інакше, воно є тепер і буде повсякчасно документом для історії. Берім це негайно до уваги.

Щоби як слід йшла праця в гнізді, то гніздовий мусить зразу ж зробити поділ на рої. Найідеальніший поділ, на мою думку, був би такий, щоби кожний рій зуступав один із набутих новацьких ступенів. Розумію це так, що: 1. рій гуртував би тільки новаків прихильників, що ще не склали заяви вступу; - "Хочу бути добрим пластовим новаком" /6 тижн./ Рій 2. гуртував би тільки таких новаків, що вже склали заяву вступу й готуються до I. проби. Рій 3. - новаци жовтодзюби вже після першої проби та складеній о б і ц я н ц і. Рій 4. - новаци юні орлята по 2. пробі, а вкінці 5. рій новаци орлята після III. проби.

На ділі не все можна створити такий ідеальний стан тим більше, що тут дуже часто грає ролю в і к дитини, що приходить до новацтва. Тоді все вже залежить від орієнтації гніздового та його осуду, що він думає про кандидата і рішення куди його приділити.

Одне з головних завдань гніздового є стояти на сторожі всіх обов'язків, що їх передбачує правильник. Гніздовий не може забути про вимогу підвищування новацьких ступенів, що має відбуватися згідно з правильником і має обов'язок точно придержуватися тих проміжних часів в пластовій службі новаків. Не можна робити так, як це трапляється, що деякі просять у картах зголошення новаків на табір: "ПЕРЕВЕСТИ ВСІ ПРОБИ й віддати до юнаків...". Ми є за цим, щоби як найскоріше те все можна було зробити, але дорогою новацької служби, що її передбачує наш правильник. В іншому випадку деж буде цей ЧАР НОВАКУВАННЯ? А він такий важний у формуванні доброї служби новака, підтак юнака - старшого пластуна. Його мусить обов'язково пережити дитина новацького віку так, що краще є старших не приймати до новацтва, а навіть підождати до часу коли кандидат підросте й

зможе вступити до юнаків, як звихнути той шлях служби нашій пластовій та Національній Ідеї.

Ще на закінчення, хочу порушити в нашому журналі одну справу, що в'яжеться з виховною сторінкою праці не лише самого гнізда, але з виховною діяльністю - з вихованням - взагалі. Маю на думці проблему фізичної кари, як засобу в вихованні. Трапляються різні випадки: діти дуже важкі до ведення, прикрі, норовисті і виховник.... забудеться. Скажім собі ясно на тому місці: НА ТАКЕ НЕМА НІЯКОГО ВИПРАВДАННЯ. У Пласті вживання фізичної кари не сміє мати місця, ними не здобувається ні авторитету, ні дружби, ні симпатії. Вони не аристократизують, не ублагоднюють. Гніздовий - як перший виховник - повинен на кожному кроці уважати, щоби в його гнізді не знайшлося місце на того роду виховні "подвиги".

Закінчуючи тих кількадесят рядків на тему "Праця в гнізді" я бажав би, щоби Сестрички й Братчики - особливе Гніздові - сказали теж декільки слів від себе.

Моя думка про саму ідею нашої виховної праці в новацтві покривається всеціло з таким ствердженням:

"Кожний з нас мусить зайняти своє місце в тих рядах, де його поставило життя, і мусить виконати свій обов'язок так, як йому наказує совість"

Застосуємо це в нашій праці з новачками, а тоді напевно кожний нам скаже:

- ГНІЗДО Д О Б Р Е ПРАЦЮЄ

Тригачка

Негайно придбайте!

Пласт. сен. Керівництва Ц. Пластів ~

*"Напрямки для Річного Темного Пласту Праці
у Пластових Зв'язках" - Вис. К. П. Б.*

М. СВІТУХА

ВЗАЇМОВІДНОШЕННЯ ВИХОВНИКІВ ГНІЗДА

Питання правильного ведення гнізда новаків треба розглядати в двох різних аспектах. Перший і незвичайно важливий – це вміння гніздового планувати й переводити програму діяльності чисельно більшого з'єднання, яким є гніздо. З того випливає конечність: виявити організаційний хист, охопити цілість справ, відтак допильнувати всі деталі та знайти площину для правильної розв'язки щоденних проблем, що сягають від специфічної поведінки котрогось з новаків аж до взаємовідносин з батьками. Другий аспект того питання – це вміння створити в проводі гнізда атмосферу одностайної дії, взаємного шанування поглядів, допомоги і співпраці. Це може мати вирішний вплив на характер і успішність веденої виховної праці через формування психічного наставлення та взаємовідношення виховників гнізда.

Треба ствердити в першу чергу одне основне й незаперечне заложення, з якого випливатимуть дальші висновки, а саме, що кожний виховник є насамперед людиною із усіма прикметними людині рисами, нахилами, потребами і недосконалостями. Саме тому проблеми, що стоять перед новацьким виховником треба розділити на дві паралельні до себе категорії: а/ це ті, що впливають із його праці з новакими, – та б/ ті, що пов'язані із його місцем у виховній схемі гнізда.

Вже навіть поверховна аналіза питань у своїй праці з новакими приводить до висновку, що ті питання є глибоко змістовні, вимагають ширшого обдумання, а навіть і обговорення, та, якщо виховник справді відданий своєму завданню, постійно його трісхатиме. До таких питань треба зачислити:

1/. Первісна романтика та деякі ілюзії відносно легкості виховної праці, уступають місце твердим реальним потребам постійної підготовки та самовдосконалювання. Хто може достосуватися до постійно нових, твердих вимог, тому вони приносять глибше вдоволення і більш реальний погляд на життя. Для таких неминучі конфлікти, невдачі та розчарування становлять ціну, що її вони радо платять за можливість побачити наслідки своєї праці у збільшенні знання і поправнім поступованні новаків. Та для деякого числа виховників такі проблеми приносять не тільки розчарування, але й повну знеохоту.

2/. Підсвідоме бажання мати авторитет і владу, що було задоволене фактом ведення роя новаків, з часом може шукати ширшого поля дії.

3/. Важливий принцип бути добрим прикладом накладає на виховника конечність обмеження власної свободи дії та способу його приватного життя. Це постійне внутрішнє зусилля дивитися на

кожний свій поступок і кожний зроблений крок, має глибший психологічний вплив, що само по собі може стати причиною негоду - вання і розчарування.

4/. Амбіції взірцево повести працю можуть перевищати здібність реалізувати задуми. Перевірка ставлених перед собою завдань може виявитися нереальною в даних умовах, а перевірка метод може виказати помилковість основних заłoженъ.

5/. За широка сфера дії розпорошує увагу виховника і не дає змоги досягнути повний успіх і вдоволення. За вузька знову-ж, концентрує його увагу над можливо нудними, неважливими деталями та не дає змоги вироблення погляду на цілість справ.

6/. Систематичність, послідовність і тяглість виховної праці, накладають у свою чергу на виховника ряд зобов'язанъ. Проблема дисципліни є часто одною із найбільших турбот.

Таких питанъ можна назвати більше та і тут вичислені дають вже широкий образ.

Переходячи до питання взаїмовідношення поміж виховниками гнізда та місця у виховній системі, в якому даний виховник бачить себе, слід підкреслити, що воно має великий, часто домінуючий вплив на психічне наставлення виховника до цілості його завданъ, на мету, яку він ставить перед собою та на його фактичний вклад у виховну працю. Для багатьох виховників рішення залишитись у виховній системі УПН-ів залежить від душевного вдоволення, що його вони досягнули зі взаємин з іншими виховниками, зокрема зі своїми зверхниками по виховній і адміністративній лінії.

Коли з одного боку праця з дітьми заспокоює певні внутрішні потреби та духові потяги виховника, то з другого боку співдія і співжиття з іншими виховниками заспокоює інший ряд потреб, або, в залежності від індивідуального наставлення, створює атмосферу ривалізації, критикування і шукання хиб, що знова не-здорово відіб'ється на вкладі виховника у фактичну виховну працю. Тому незвичайно важливим для правильного розвитку є співжиття у гурті, не лише у формі офіційних взаємовідносин при нагоді сходин ланки виховників, але формі створення товариської атмосфери взаїмної, дружньої помочі, радості допомоги, а головне зрозуміння внутрішніх почувань і духового наставлення навіть тоді, коли вони не мають нічого спільного з виховною ділянкою. Фактом є, що в деяких новацьких частинах відразу відчувається напруження атмосфери, або в кращому випадку немає ніякого взаїмовідношення вартого згадки. Очевидно, такий психічно нездоровий клімат відіб'ється на праці частини. Тої проблеми не можна збувати мовчанкою, але конечно піддати її глибшій аналізі, а це є передовсім завданням гніздових.

У парі з обов'язком припильнувати солідне й вичерпне плашування та проведення правильної виховної праці, гніздовий повинен виявити готовість кожноточної всесторонньої допомоги та прихильного зрозуміння старанъ виховника. Кожний вияв взаїмовідношення поміж гніздовим та виховниками даного гнізда, повинен бути по-значений бажанням збільшити ентузіазм для виховної праці в атмосфері дружньої співпраці для одної мети та допомоги удосконалювати - підвищувати свої виховницькі кваліфікації. Вміла і так-

товна допомога гніздового, сполучена з задержанням виховниками яскраво індивідуального обличчя та власної широкої ініціативи у веденні програми, створить конечні передумови для здорової атмосфери співпраці, що у висліді допоможе досягнути вище пересічний рівень гнізда. Прикметою доброго гніздового, як кожного доброго провідника, повинно бути вміння і відвага піддати свої здібності, своє знання і досвід регулярній самокритиці, що являється першою фазою у приготуванні себе вимагати і допомагати другим.

Це вказує на конечність розгляду найбільш ефективного й доцільного методу допомоги гніздового у підвищенню теоретичного й практичного знання виховників. Які заходи може й повинен вживати гніздовий, як відповідальний за цілість виховної праці?

- 1/. Створити дружню атмосферу, що є передумовою успішності всіх інших заходів.
- 2/. Докладно інтересуватися працею та час-до-часу відвідувати зайняття даного роя.
- 3/. Обговорити свої спостереження з виховником недовго після відвідин, ще поки деталі занять є свіжі в пам'яті.
- 4/. В коментарях на тему праці виховника акцентувати насамперед добрі й успішні прояви, даючи тим до зрозуміння, що належно доцінюється позитивний вклад праці.
- 5/. Критичні зауваги подати в тактовний спосіб, вияснюючи причини мильного підходу або неправильний підбір матеріялу, чи невідповідний метод та вказуючи zarazом на інші, кращі можливості. Треба бути готовим на ширшу дискусію при тій нагоді, в якій виховник може боронити свої погляди.
- 6/. Допомогти у періодичному виготовленні плану діяльності та обговорити його виконання.
- 7/. Планувати, переводити і обговорювати з менше досвідними впорядниками зайняття роя, що його веде більш заавансований виховник.
- 8/. Планувати демонстрації проведення поодиноких видів занять з роєм. При тому слід подбати про солідну підготовку та заздалегідь вказати на ті елементи, що їм присвятить-ся окрему увагу. Це можна досягнути шляхом поставлення перед виховниками конкретних питань, за відповідями на які вони повинні слідкувати підчас демонстрації зайняття, та які унапрямували б також хід дискусії у пізнішому обговоренні. Для прикладу, при проведенні сходин треба звернути увагу на наступні моменти:

- а/. Яка була ціль виховника?
- б/. Якими засобами він намагався її досягнути?
- в/. Чи складові елементи сходин були відповідно дібрані?
- г/. Які чинники вирішували черговість укладу складових елементів та яке було їх взаємне пов'язання?
- г/. Яка була ціль виховника у розповіді?
- д/. Що дала розповідь новикам?
- е/. Які є докази старанної підготовки виховника до сходин?
- з/. Чи всі новики однаково скористали зі сходин?
- з/. Чи новики були зацікавлені сходинами та що притягало

- і втримувало їх увагу?
ж/. Які деталі вимагали б поправки?
і/. Яке враження мають глядачі у висліді обсервації?
й/. Що з набутого таким чином знання можуть і повинні виховники застосувати у своїй праці?
- 9/. Звернути увагу на питання карності, що має важливий вплив на здібність виховника перевести намічене зайняття.
- 10/. Запізнати виховника з кращою допоміжною літературою як методичною так і цілком практичного характеру. Поручати користуватись дібраним матеріалом та заохочувати до індивідуальної ініціативи в напрямі вишукування і колектування допоміжних матеріалів.
- 11/. Для зрозуміння наставлення та поведінки поодиноких новаків запізнатися з умовами їх особистого життя, успіхами та поведінкою в школі, прикметами та зацікавленнями. Зрозуміння причин допоможе у підборі відповідного методу індивідуального підходу та пристосуванні до вимог, що їх ставиться до новака у праці роля. Прийти з допомогою виховникові у нав'язанні співпраці з батьками, зокрема обговорення окремих задумів у плані праці, вироблення їх прихильної opinii та продискутування успіхів і поведінки новаків.
- 12/. Координувати працю поодиноких роїв по лінії програми, часового розподілу занять та ініціювання спільних видів занять.
- 13/. Планувати й переводити сходини ланки виховників гнізда як черговий засіб підвищення кваліфікацій виховників. Постійне полагоджування виключно адміністративних і т.зв. біжучих справ збуджує у виховників знеохоту, робить сходини ланки нудними та витворює відпихаче наставлення. Незацікавлення виховниками в участі на сходинах ланки треба проаналізувати саме під кутом програми сходин та форми її переведення. Треба мати відвагу поставити собі питання чи сходини скликається для користі виховників, чи для користі гніздового. В світлі того слід застановитися в якій формі найкраще подати виховникам новий матеріал, продискутувати виховні питання та актуальні теми гнізда й забезпечити активну співпрацю виховників у проведенні програми сходин.
- 14/. Оцінювати працю виховників і пропонувати вищим пластовим чинникам уділення похвал і відзначень. Це доказує виховникам, що їх старання дістають належну оцінку й признання та заохочує до дальшої активнішої праці.

Це все речі, що їх кожний гніздовий мовинен мати завжди на думці при складанні рамового плану праці на черговий рік. Бо лише шляхом поставлення собі конкретних цілей в ділянках програми виховної праці з новакими та веденні ланки виховників — отже, лише шляхом приділення достаточної уваги обом аспектам ведення гнізда новаків, можна поставити працю в гнізді на відповідному виховному рівні.

В.О. ГРИМАЛЯК

ПРАЦЯ "ЛАНКИ ВИХОВНИКІВ" У ГНІЗДІ

Виховним проводом в У.П.Н. є між іншими "Ланка впорядників Гнізда. Її творять всі впорядники даного гнізда й вона працює під проводом гніздового. Правильник визначає чітко всі завдання ланки впорядників, а саме:

- 1/. Складання плянів праці.
- 2/. Обговорення програм сходин в окремих роях.
- 3/. Обмін досвідом та спостереженнями що до поведінки новаків.
- 4/. Обзнайомлення з виховною літературою.
- 5/. Полагоджування поточних виховних справ гнізда.

Заки передумаємо хоч в малих розмірах подані точки доволю собі пригадати відому всім казку О. Пчілки "Про п'ять братів".

"П'ять братів прийшли до школи, - були маленькі. Треба було їм писати але перо було для них тяжке. Перший брат мовив:

- Я сам пера не підойму. А другий брат сказав:

- Підожди, братіку, я тобі поможу!

І поміг. Підняли перо вдвох, але незабаром стали гукати:

- Впаде перо, впаде! Ми не можемо його втримати!

Тоді третій брат озвався:

- Я вам поможу!

І поміг. Тепер уже тримали перо міцно, але все ще гукали:

- Нехай нас хтонебудь підпирає, як будемо писати.

Тоді четвертий і п'ятий брати погодилися, що будуть їх підпирати, як вони писатимуть. І підпирали, і писалося їм добре. Отже, один брат був би нічого не вдіав, а всім укупі добре пішло.

Що ж це воно таке? Які це брати, що писали аж у п'ятьох одним пером? Та це ж рука й пальці-братіки, що держаться купи та й допомагають один одному при писанні.

Та воно не тільки до писання пригодиться. В с я к е д і-
л о к р а щ е й д е, як братчики один одному помагають."

Думаю, що не треба жодних коментарів до тієї казки для нас правдивих братчиків. Виходить тут на верх одна життєва правда: "В єдності й згоді є сила, тоді можна все зробити". Щоби багато не розводитись, або як кажуть не розводнювати теми приступимо зразу-ж до обговорення поодиноких точок завдань ланки впорядників.

1. Складання пляну праці. Вже в статті "Праця в гнізді" я згадав, що в основу всіх плянів треба треба взяти нововидану книжечку пласт.сен.-керівництва П. Паліїв "НАПРЯМНІ для РІЧНОГО ПЛЯНУ ПРАЦІ у ПЛАСТОВИХ З'ЄДНАННЯХ".

Ті напрямні це наріжний камінь на якому будуватимемо

наші плани в ланці впорядників. Перш усього зробити треба **р а м о в и й** річний план праці для **г н і з д а**, як цілості. Після складення того ж плану на його основі кожний впорядник виготовить чвертьрічний план праці подрібно для свого роя, що буде йти в парі з цілим річним планом. Конкретно це виглядатиме ось так:

На пр. В річному плані гнізда є така точка: "ПІДВИЩЕННЯ НОВАЦЬКИХ СТУПЕНІВ": - тоді кожний **р і й** у своєму подрібному плані вставить точно такий матеріал, що припадає для даного роя. Ото ж ті, що готуються до I. проби матимуть матеріал жовтодзюбів, ті, що готуються до II. проби - матеріал юних орлят, а ті, що до III. проби - пророблять цілість матеріалу на ступінь орлят. Очевидно, що це не значить мовби **т і л ь - к и й** **в и к л ю ч н о** матеріали проб мали бути переведені в плані праці. Ні! Вони творять лише канву, що на ній ткається прекрасний взір в ім'я третьої точки новацького закону: Новак старається бути щораз кращим.

Дальшою роботою впорядників у річному плані, що його вони самі зложили буде: поділ на окремі **ч в е р т ь р і ч н і** частини, цебто на сезони: осінній, зимовий, весняний та останній /найменш продуктивний в році/ літний. Літний сезон звичайно відбуватиметься на таборах, тоді в поодиноких роях праця замирає. Новаки виїждять: одні на табори, другі на вакації, а ще інші остаються вдома. Про тих останніх треба б пам'ятати та організувати для них зайняття, переводити з ними сходини, зробити прогулянку - тощо. Не всі впорядники виїждять до табору.

В кожному сезоні припадають теж різні імпрези і це треба взяти до уваги при укладі плану праці. Цей план мусить бути реальний, йти в парі з життям, не може творити чогось відірваного від життя. Треба його так укладати, щоби новак, що під керіванням впорядників той план виконують, і на яких діяльність той план впливає вичували, що вони є співтворцями всього життя. Ото ж план мусимо складати під кутом чинної співучасті новаків що повинна відзеркалюватися в цілому в діяльності.

План праці складає ланка впорядників на своєму засіданні в місяці вересні. Сходини ланки впорядників повинні відбуватись щонайменше раз у місяць.

2/. Обговорення програм сходин в окремих роях. Тут покладений спеціальний наголос на слова "**в о к р е м и х** **р о я х**". Хтось може сказати пощо обговорювати програми сходин окремих ройів? Обговорити треба на пр. такі сходини:

В році має відбутися складання заяви вступу новакими. Счевидно, що такі сходини треба обговорити на ланці впорядників, ба що більше треба таким сходинам надати чогось незвичайного, треба створити відповідну атмосферу, що звикли ми окреслювати назвою **ч а р** новакування. Такі сходини трапляються тільки раз у житті новака, повинні остатись для нього найкращим спомином і тому вони повинні бути інші від звичайних сходин.

Або ще інший приклад: Рій хоче дати вечірку й запросити до участі інший рій. Певно, що теж такі сходини треба обговорити на ланці впорядників. Ще інший рід сходин: Рій хоче успішно провести прогулянку, хоче піти до музею і т.п. Такі окремі зайняття потребують обговорення на сходинах ланки впорядників.

У тих коротеньких прикладах я вказав на konieczність обговорювати програми сходин, що мусить бути ясне кожному виховникові.

Таких окремих сходин на протязі цілого року призбирається більше, якщо братчик поведе свої сходини різноманітно, якщо він схоче оминати заскоруглого методу тримати весь час новаків у домівці та одноманітно проводити тут сходини.

3. Обмін досвідом та спостереженнями що до поведінки новаків. Оця важлива ділянка в праці ланки впорядників, що обов'язково мусить найти повне зрозуміння. Від цього залежить успіх у праці, від того ж також треба змінити метод праці, якщо спостереження приневолюють нас до того.

Коли говоримо про поведінку новаків, мусимо усвідомити собі ось що:

а/ Особовість новака це продукт повільного й ступневого розвитку.

б/ Розвиток нервної системи має свої стадії, що їх консеквентко маємо респектувати.

Знаємо, що дитина перед тим як почала ходити - вміла сидіти, що дитяче базікання було перед говоренням, що дитяче "НЕ" було перед "ТАК", що видумки чи брехня були перед правдою, що дитячий егоїзм був перед альтруїзмом, що залежність дитини від інших була перед тим як усвідомлення дитини про свою незалежність від інших.

Коли усвідомимо собі, що живемо в добі високого розвитку техніки, радія, телевізії і атому, то ясным для нас буде, що поведінка новаків зраджуватиме вплив цієї доби. Мусимо мати це на увазі й відповідно до того реагувати. Зможемо мати докладний образ про наших новаків лише тоді, якщо ми в кожному рої матимемо точну характеристику новаків, збрану через цілий рік перебування в рої і записану в книзі роя. **Х а р а к т е р и с т и к а** новаків у книзі роя, це дуже важлива частина праці виховника, але на жаль, вона не всюди ще практикується. А треба її конечно!

Досвід - це великий учитель, ним ми повинні обмінюватися з другими, бо тільки тоді ми зможемо стояти твердо на тому, що ми пізнали, передавати наші успіхи та вчитися на успіхах других. Зокрема допомога досвідніших виховників для новачків впорядників - початківців, звичайно старших юнаків, це справа конечно. Вважаємо, що коли тільки один рій в гнізді відстає то це вже захитує розвиткову лінію діяльності цілого гнізда і тут потрібна негайна інтервенція гніздового. Коли ж рій відстає по причині того, що його впорядник - початківець без належного виховно досвіду то тут потрібна дружна допомога всіх членів ланки впорядників, що повинні подати помічну руку впорядникові, не щадячи їхнього знання і практики. Бо недомагання одного роя, це недомагання цілого гнізда, неуспіх одного впорядника - є неуспіхом усього гурту впорядників.

На маргінесі ще справи поведінки новаків. Ви завважите напевно, що поведінка новаків є "двояка", одна офіційна на сходинах, а інша "практична" поза сходинами, отже залежно від середувища. Нашим завданням є передовсі знати про те, а відтак капіталізувати в новаку ту першу поведінку, а послідовно нівелювати ту другу.

4. Обзнайомлення з виховною літературою.... - Справа у нас прямо неатерпна. Мало є таких навіть серед старших впорядників /не згадуючи вже початківців, молодих юнаків/, щоби розуміли як слід значення виховної літератури в нашій праці. Тому кінечним є, щоби на сходинах ланки впорядників перманентно в коротких рефератах подавано все те, що в виховній ділянці появляється. А засяг виховної літератури дуже широкий. Тут зачислимо:

- а/ відомости про фізичний і духовий розвій дитини - новацького віку,
- б/ психологічні властивості дітей 7 - 12 років,
- в/ забави і гри виховного змісту
- г/ цікаві оповідання, віршики і т.п. зі світу дитини,
- г/ майстрування, моделювання, витинання з паперу, тощо,
- д/ мистецькі зацікавлення дитини - рисування, малювання, пісня, музика, танок і т.д.

Годі перечислювати тут всі ті ділянки, що входять в обсяг виховної літератури. З тим повинні б наші виховники запізнаватися постійно й послідовно, щоби полекшити свою працю та краще й повніше розуміти основну мету виховання і шлях по якому треба вести наше новацтво.

Як це практично переводити? Зовсім просто. Кожний впорядник по черзі підготує відповідно вибрану тему, що її після короткого докладу всі передискутують, та зберуть висновки у кількох реченнях. Треба тільки, щоби такі сходини відбувались. Про це мусить вже дбати гніздовий - він провідник, і під його вмільм проводом ланка впорядників веде всю працю. Він підбирає як теми, так і референтів до них, знаючи своїх співробітників.

Вибраними виховними темами цікавиться ОРЛИНИЙ КРУГ, що теж радо допоможе, якщо тільки туди звернутися. А вже Редакція нашого журналу охотно помістить кожне звідомлення з відбутих сходин, з докладів, дискусій на теми новацького виховання.

5/. Полагоджування поточних виховних справ гнізда. Під цим треба рззуміти допомогу, що її дає ланка впорядників гніздовому. Підсумки проведеної роботи, упорядкування новацьких ступенів у гнізді, перевід із нижчого до вищого ступенів, це менш-більш проблеми цієї ділянки.

Часті зустрічі з батьками новаків - це також поточні справи гнізда. Ті зустрічі, уважаю, є дуже важливі, бо батьки можуть багато допомогти нам у праці з новаками.

Справи новацьких внесків, новацького журналу "ГОТУЙСЬ" - це все теж проблеми тієї точки. Їх очевидно багато більше, але їх трудно схопити в такій короткій статті.

Я свідомий того, що не зміг схопити всіх справ. Щоби висвітлити цілу тему можливо всебічно треба, щоби й інші виховники висловилися у тій справі. Якщо ця стаття дасть підставу до розважань і дискусій на ланках впорядників, як теж дасть опісля по чин до відгуку інших братчиків-виховників на цю так важливу ділянку, моя скромна роля буде скінчена.

За Вами тепер слово, Друзі Виховники, на Ваш відгук нетерчекаю.

СЕСТРИЧКА Н А Д Я

НОВАЦЬКЕ ПЕРШЕНСТВО

Підчас довгих, зимових місяців ми приговляємо новаків до проб, рідко коли до іспитів вмілостей. Програми зайнять стають дещо одноманітні й новаци напевно скучають, згадуючи про літо, про такі гарні, небуденні переживання у таборах. Якраз тепер, у зимі, треба чимось зацікавити новаків, подати їм щось, що не є таке далеке, як табори, а незвичайно атракційне, коротко – дати їм змагання за першенство, що проходили б рівночасно з підготовкою до проби.

Таке змагання за першенство не повинно протягатися надто довго, – 4 до 8 тижнів. Новаци люблять змагатися, це знаємо з нашої виховної практики. Вони люблять почути щось нове, незнане, чого ще не було, чого вони не робили перед тим. Напевно їх зацікавить те змагання за першенство. Бо ж змагання – це відповідь на дитячу цікавість: хто буде першим?

Минулої осені я перевела новацьке першенство в 13 Гнізді Новаків. Це змагання не змінювало програми нормальних сходин, а довало тільки до програм одну або дві точки. Новаци були незвичайно зацікавлені тим змаганням за першенство, вони не могли дочекатись до кінця, щоби знати, хто здобув перше місце, хто буде першуном.

Мета змагань: скріпити зацікавлення новаків програмою зайнять, приучувати виконувати все на час /цього в нас саме бракує/ та чесно змагатися.

Тема змагань: різноманітна. Звернено увагу на читання книжок, майстрування та зколення бистроти /гри Кіма, загадки/, тощо.

Час тривання змагань: найменше 4 тижні, щобто 4 сходин.

Вимоги змагань:

1. Бути 4 рази на сходинах	4 точки
2. Відбути 4 рази гру Кіма – 4 x 3 . . .	12 "
3. Вивчити вірш	5 "
4. Виконати 5 іграшок з паперу – 5 x 3 .	15 "
5. Поведінка на сходинах – 5 x 4 : 4 . .	5 "
6. Придержуватися правил у грах – " – .	5 "
7. Прочитати 5 книжечок з новацької бібліотеки – 5 x 5	25 "
8. Принести 5 листків дерев та вміти назвати їх по українськи й англійськи – 5 x 3	15 "
9. Написати або нарисувати 3 предмети пластового вжитку	3 "

10. Відгадати 3 загадки поставлені
прямо та кілька поставлених
до інших $3 \times 2 + 5$ 11 точки

Р а з о м 100 точок
=====

ВКАЗІВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ПРОВЕДЕННЯ ПЕРШЕНСТВА:

Новаків треба повідомити про змагання і точно заповісти, що на ч е р г о в и х сходинах починаємо змагання. Треба пода-ти вимоги хто здобуває 100 точок в рою, а хто в гнізді. Треба точно приходити на сходини, добре поводитися, чемно бавитися. Також треба читати книжечки, майструвати, вчитися вірш, відга-дувати загадки, пізнавати листки дерев, пізнавати речі дотиком, нюхом, слухом. Але найважливіше: треба слухати братчика - сестричку та точно все виконувати, не можна н і ч о г о з а б у в а т и. При тому змаганні беремо до уваги:

Х Т О П Е Р Ш И Й, Х Т О Н А Й К Р А Щ Е !

Якщо будемо так поступати, то всі напевно здобудуть 100 точок.

Подаю розподіл точок на окремі сходини, щоб улекшити проведення змагань:

Перші сходини:

1/. Роздати новакам по кілька аркушів паперу та заповісти; хто за 5 хвилин зробить 5 паперових іграшок гарно і старанно, за кожную гарно виконану іграшку здобуде 3 точки. За менше старанну записати 2 точки, а за іншу роботу 1 точку.

2/. Гра Кіма. Хто затамив чи записав всі предмети - 3 точки, на на один чи два предмети менше - 2 точки, на три чи чотири менше - 1 точка.

3/. Запитатися чи новаци знають які є три предмети, що їх кожний пластун повинен мати все при собі /олівець, записник, ніжик,/ пояснити чому?

Другі сходини:

1/. Подати усно кожному новакові зокрема 3 загадки. За добру від-гадку - 2 точки. Коли новак не знає, інший новак може відгадува-ти здобуваючи додаткову точку. Додаткових точок можна добути 6. Підчас відгадування має бути спокій, щоб не говорили всі нарад, про це треба сказати наперед.

2/. Гра Кіма

3/. Дати вірші до вивчення.

Треті сходини:

1/. Вислухати деклямацій вірша: давати 5, 4, 3, 2, 1 точки. Хто зовсім не навчився вірша не здобуває нічого. Не може бути оправ-дання, що забув - бо забувати не вільно. Одиноке оправдання коли новак ще не вміє читати і не мав хто його досі того навчити.

2/. Гра Кіма.

3/. Заповісти, що кожний має принести 5 листків дерев і назвати їх по українськи й англійськи.

Четверті сходи:

1/. Переглянути листки й перепитати їх назви.

2/. Гра Кіма.

3/. Нарисувати або написати 3 предмети пластового вжитку.
Одна точка за кожний предмет.

Перевірити хто і кілька книжечок перечитав з пластової бібліотеки. Якщо впорядник добре знає новаків, може тут зарахувати книжки, що їх вони читали дома.

Рівночасно треба точно записувати поведінку новаків на кожних сходах. При кінці змагання додати всі точки, здобуті за поведінку раз і поділити на 4 /число сходин/. Якщо хто пропустив одні сходи то поділити на 3, на стільки, скільки разів новак був на сходах/. Число здобутих точок за поведінку не повинно переходити - 5.

Подібно записувати точки за придержування правил у грах - 5, 4, 3, 2, 1.

Новак, що пропустив одні сходи не зможе багато надігнати. Він може додатково вивчити вірш, але це залежатиме від впорядника. Вірші повинні бути короткі; для молодших роїв 2 стрічки, а для старших - 3 стрічки. Треба вибирати цікаві й легкі вірші. Кожний новак має дістати інший вірш, тут якраз є нагода навчити новаків різних віршиків. Щоби не тратити часу на сходах, перепитувати вірші перед або після сходин, але перепитати всіх одного дня, - не залишати на наступні сходи.

Т о ч к у в а н н я треба т о ч н о записувати. Найкраще зробити собі на це табель:

Ч.	Прізвище новака	1-ші сходи				2-гі сходи				3-ті
		1.	2.	3.	Пов.	1.	2.	3.	Пов.	1.
1.	Х - У									

Можна виготовити таку табель в дещо більшому розмірі та повісити в домі, вписуючи здобуті точки. Це дасть змогу новакам слідити як проходить першество у поодиноких роях і точкування у цілому гнізді.

Напевно запитаете: як закінчилися змагання за першенство в 13 Гнізді?

Деякі р'ї закінчили ті змагання за 4 тижні, - інші, з оправданих причин перетягнули дещо довше. Це викликало велику нетерпеливість у новаків і це треба б оминати. Також вислід змагань треба проголосити негайно після закінчення першенства, не перекладаючи на пізніше. Треба це зробити поки новаци є під враженням цілих змагань і їх зацікавлення є в найвишому напнятті.

Найбільше здобутих точок в 13. Гнізді було 98. Властиво наш першун здобув 92 точки, але він прочитав аж 8 книжечок і здобув тим додатково ще 6 точок, отож разом = 98 на 100 можливих.

Друге місце здобуло 2-ох новаків, що мали по 88 точок, а третє один з 81 точкою.

Після переведення першенства та його обговорення були такі завваги впорядників:

- 1/. Новаци не вміють читати і мали труднощі з читанням книжок;
 - 2/. За багато вміщено загадок;
- Були теж дрібні завваги технічного порядку.

Звичайно все і всюди є завваги, ми з них вчимося і наступні наші змагання, що їх плянуємо знову перевести зимою, будуть інші - к р а щ і.

Ті перші змагання показали, що їх треба переведити як найбільше, однак не за часто, щоби не збуденніли. Також їх програму можна все змінити. Можуть бути на пр. змагання г о р, де були б враховані т і л ь к и г р и. Гри Кіма: зору, слуху, смаку, нюху, дотику; р у х о в і гри: перегони, гри з м'ячиком, більшим м'ячем, мет м'ячем до цілі /влучі/, змагання рук і безліч інших гор. Треба тільки завдати собі дещо старання і труду уложити відповідну програму. Такі гри були б і так складовою частиною сходин, а рівночасно були б предметом змагання.

Програму таких внутрішньо гніздових змагань треба пристосувати до місцевих умовин і ступня розвитку та вишколу новаків. Бо на пр.: Якщо в даному осередку нема домівки тоді й програма змагання мусить бути відповідно складена.

Дораджую всім Сестричкам - Юратчикам впорядникам поспробувати перевести такі змагання і було б після того незвичайно цікаво почути як у кого вони вдалися.

А колись у майбутньому, після успішно проведених проб по роям та гніздам можна б провести такі п е р ш е н с т в а в крайовому масштабі між гніздами. Як незвичайно інтересним було би здобути почесну назву

НАЙКРАЩОГО ГНІЗДА - НОВАЦЬКОГО ПЕРШУНА в З. Д. П. А. !!

З Д Н А

=====

Вишкільний Курс новацьких виховників у Стретфордї. Виклад "Ідейні основи новацького руху".

Учасники курсу записують перебіг гри.

Практичне проведення гри "Боротьба вужів"

Світлив В.О. Грималюк

КАНАДА

"Тиждень Пластуна" Вихов-
ники Б. Гаврилюк і Ю. Ба-
бій оглядають роботи но-
вацьких вмілостей.
Вінніпег 1954.

Табір "Зелений ліс" з Зеленого лісу" в місті
їнського району. Табір
тон - в місті.
Станційно, на місці, де
працює новий.

Новацький табір "Над
Дністровими порогами"
Монтреаль 1953.

На прогулянці "Кипить
бараболя".

Роман КУПЧИНСЬКИЙ

М І Й К Р А Й

Україна – край мій рідний
Від Кавказу по Карпати,
І веселий, і свободний,
І великий, і багатий.
 Де є в світі кращі ріки,
 Як Дністер, Дніпро-Славути?
 Хто покине їх на віки,
 Тому в серці вічна смута.
Де є в світі кращі гори,
Де таке повітря свіже?
Де шумлять так гарно бори
І хвилює спіле збіжжя?
 Де ясніше сонце світить,
 Де гарніше зорі сяють?
 Де ж солодше пахнуть квіти –
 Як у наших любім краях?

II.

Київ – серце України
І найстарше місто в світі,
Хоч пройшов усякі зміни,
Гарний все – в зимі чи в літі.
 Там церкви золотобанні
 А в них дзвони сріблом куті;
 Як задзвонять на світанні,
 То на всю Вкраїну чути.

III.

Коло Києва, чи Львова –
Де приїду – дома всюди,
Де поступлю – рідна мова,
Де погляну – рідні люди.
 Роботячі підгірянці,
 Як вогонь палкі гуцули,
 І сміливії кубанці,
 Що ще Січі не забули.
І розважні подоляни,
І полтавці – соловії,
Бойки, лемки, волиняки, –
Все ото брати однії.
 Бо від Сяну до Кавказу
 На степах, чи полонині,
 Тризуб має до приказу
 І прапори жовто – сині.

Ю. ШКРУМЕЛЯК

СТРІЧА ПОБРАТИМІВ

Сценка в одній дії, що символізує єдність українських земель.

/За сценою дзвонить дзвінок/.

ДІДУСЬ: /сидить під деревом/

Кличу на всі ниви й луки, Гей, унуки і правнуки!
У Києві вдарив дзвін, йдіть сюди зі всіх сторін!
Перед мене ви ставайте й про свій край розповідайте!
Ще нема вас? Де ви, де? Чи мій поклик вас дійде?
Гей пташино! Гей соколе! Лети сизий в чисте поле,
І зови на всякі нуті, щоб усі могли почути:
- Йдіть сюди зі всіх сторін! У Києві вдарив дзвін!

СОКІЛ /крилатий, вибігає/:

Йду, дідусю, йду вже, йду, буйно крилами махну,
Всю Україну облеку, всюди злину, всюди буду,
Всіх сюди, сюди зазву.
/полетів і чути щораз даліше його голос/
Йдіть сюди зі всіх сторін, у Києві вдарив дзвін!

ХЛОПЕЦЬ з-над ДНІПРА /вбігає вдягнений по козацькому/:

Я вже тут, дідусю, тут. Я прибув з-під самих Крут.
Прилетів з-понад Дніпра, там матуся, брат, сестра.
Всі в неволі, всі в журбі, всі горюють зтиха ...
Скажи, діду, скажи, любий, як позбутись лиха?

ХЛОПЕЦЬ з КУБАНІ /в козацькій жупані вбігає/:

З-за Кубані, із-за Дону, з далекого краю,
Сюди я до вас, дідусю, радо прибуваю.
У нас горе, у нас туга, і хвили розпуки.
Чи діждуться ще легші козацькі унуки?

ХЛОПЕЦЬ з-над ПРУТА: /вбігає в гуцульському строю/

Я вже тут, дідусю, з-над бистрого Прута
Сюди мене кличе соколина нута!
Я гуцул маленький українського роду,
Я завжди бідую, в погоду й негоду.
Та рветься до світла вбогий нарід мій
Як світла дістати, порадь нам мерщій!

ДІВЧИНКА з ЗАКАРПАТТЯ /вбігає в гуцульському строю/:

І я українка! Там он за горами
Сокіл наш буйнений крильми збив над нами.
Несу я новину: мій нарід встає
І всім українцям руку подає!

ХЛОПЕЦЬ з-над ДНІСТРА /вбігає одягнений по подільськи/:

І я вже тут, дідусю, я з-над Дністра!
Українець з роду я й моя сестра.
До сонця прямує також народ мій.
Як дійти до сонця - порадь дорогий!

ДІВЧИНКА з БУКОВИНИ /вбігає в гуцульській носі/:

З зеленої Буковини сокола я вчула
І на крильцях на Україну пташкою майнула.
Вітаю вас, милі браття, мала буковинка,
Як була я так і буду щира українка!

ХЛОПЕЦЬ з-над Буга /одягнений у волинським строю/:

Я вже тут, дідусю, з-над тихого Буга,
Сюди мене кличе сердечная туга,
Я є українець, малий волиняк
І всі там же гордо зовуть себе так.
Чи Бог добру волю Україні зішле?
Скажи мені, діду, хай легше буде!

ХЛОПЕЦЬ з ХОЛМЩИНИ /у холмським строю, подібним до волинського/:

І я українець! Соколинний зов
Також і до мене, до Холму дійшов.
Спішуся сказати: Холмщина ціла
Вірна заповітам заєдно була!

ХЛОПЕЦЬ з-над ПРИП'ЯТІ /вбігає в поліській свиті/:

І я українець, малий поліщук,
Народу свого я все вірний внук.
Озера й болота, важка для нас робота,
Але для народу служити охота.

ДІДУСЬ /коли всі поставали у ряд і дзвін затиш/:

Буде щастя, буде воля, любі мої діти!
Буде наша рідна мати і щастю радіти,
Як будете між собою рідні побратими,
Як полюбитеся посполу серцями палкими.

ВСІ ДІТИ:

Ми любимось усі разом серцями палкими,
І будемо між собою щирі побратими!

ДІДУСЬ:

Присягніте!

ВСІ ДІТИ /підносять руки/:

ПРИСЯГАЄМ!

ДІДУСЬ:

Буде Бог над рідним краєм!
А тепер прощайте, друзі,
Ждуть вас матері у тузі.
Ви скажіть їм: "Нене рідна,
Не будеш ти ні сумна ні бідна,
Бо на те ми присягнули,
Щоб ми добрі діти були
Для рідного краю і для тебе, наш розмаю!"

ДІТИ /підносять руки до присяги/:

Всі на те ми присягнули,
Щоб ми вірні діти були
Тобі, мамо, наш розмаю,
І тобі, наш рідний краю!

/всі стають у півколесі й беруться за руки/:

Ми козацькі вірні внуки,
Даємо на дружбу руки
Щоб діждалися добра
Рідний братчик і сестра.
На всі гори, на долини
Добрі понесем новини
Й буде рідний край радіти,
Що він має вірні діти.

ДІДУСЬ /благословить дітей, вони кланяються йому/:

Йдіть, несіть під рідні стріхи
Слово щирої потіхи!
Йдіть! Щаслива вам дорога,
Вам добре зійде від Бога!

/Діти в одну мить розбігаються. З-над Дніпра,
Кубані й Прип'яті -- праворуч, інші ліворуч.

На стіні має висіти велика мапа України, на
якій кожний представник своєї землі, після
сказаного слова, прапорчиком зазначає на ма-
пі головне місто, чи річку своєї землі. Як
всі представники земель прибудуть на сцену
ДІДУСЬ по слові: "ПРИСЯГНІТЕ!" освічує увесь
кордон етнографічних земель. По відході ді-
тей каже

ДІДУСЬ:

Настане той час, що в Тебе, краю мій
Вже не знатимуть слова неволя,
І у рідних степах і по рідних хатах
Пануватиме щастя і воля!

=====

Богдан АНТОНІЧ

Б А Т Ь К І В Щ И Н А

Що це батьківщина? раз питалась Оля,
А батько радо відповів на це дитині:
-- Знай, батьківщина це ріка, що серед поля
Поза селом, ген попід лісом, тихо плине,
Це в саді нашому дерева, зілля, квіти,
Це по ланах пшениця золотоколоса,
Це той, що віє з піль, пахучий теплий вітер,
Це на левадах скошена трава в покосах,
Це наші всі пісні й молитви щоденні,
Це рідна мова -- скарб, якого ти не згубиш,
Це небо синє вдень, а серед ночі темне,
Це, моя Олю, все, що ти так широко любиш.

М. ЖАГАЛЯК

Г Е Р О Я М К Р У Т

/Гуртова рецитація/

ЮНАК: Хто ви, юнаки завзяті?!
Що це нині в вас за свято?!
ГУРТ: Ми юнацтво українське,
Ми зійшлися разом тут,
Щоб достойно вшанувати
Пам'ять лицарів з-під Крут.
ЮНАК: Хто ж ці лицарі з-під Крут,
Що їх славите ви тут?!
ГУРТ: Це геройські наші браття,
Українські юнаки:
Триста їх було, завзятих,
Неугнутих і палких.
Не боялись ран, ні смерти,
А стиснувши кріс в руках,
Як вітри у чистім полі,
Йшли на зустріч злим полкам.
ЮНАК: Що ж таке вони вчинили?!
ГУРТ: Орді похід заступили,
Що навалою знялася
Руйнувати Київ княжий,
Бій страшний звели з юрбою
Семи тисяч азятів,
Що лавиною грізною
Йшла Вкраїну плюндрувати.
І хоч всі упали в бою
У Крутянській чистім полі,
То їх кров лишила нам
Незатертий вічний знак.
ЮНАК: Що ж за знак їх кров лишила?!
ГУРТ: Що Вкраїна незнищима!
Це нам кажуть славні Крути:
Чину їх нам не забути!
Бо той чин — то жертва чиста,
Жертва крові Вітчизні;
Їхній чин — то честь народу,
Його слава по всі дні!
ЮНАК: Яку ж дяку за цю жертву
Лицарям дасьте безсмертним?!
ГУРТ: Дяка наша — то присяга,
Йти невпинно їх шляхом,
Бо їх кров — для нас дорога,
Їхній чин — для нас закон!
Від Карпат — по синій Дін
Хай гремит для них поклін:
Слава, слава, слава їм!!

РАЗОМ, ДІТИ УКРАЇНИ!

Маршово: I/II голоси

С.Гординський - Я. Ярославенко

Разом, діти Укра--їни, разом у ря -- дах, разом у ря-
дах, понад нами з шумом лине золото синій стяг,
ПРИСПІВ:
Золото синій стяг ----- У ря - - дах ми струн - ко
ста-нем, вдарим гуч - но в ба - ра - ба - ни, вдарим гучно
в ба - ра - бани, вдарим гучно в ба - ра - - бани!

МАРШ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ

Разом, діти України,
Разом у рядах,
Понад нами з шумом лине
Золото - синій стяг.
У рядах ми струнко станем,
Вдарим гучно в барабани!

Не чекайте, вирушайте,
Хто там з боку став?
Тризуб кличе! Приставайте
Всі до наших лав!
У рядах ми струнко станем,
Вдарим гучно в барабани!

Розкривається над нами
Золота блакить,
Всім пішлемо прапорцями
Соняшний привіт.
У рядах ми струнко станем,
Вдарим гучно в барабани!

Разом, діти України!
Разом у рядах,
Понад нами з шумом лине
Український стяг.
У рядах ми струнко станем
Вдарим гучно в барабани!

Мирослав ПЕТРІВ

Р І Д Н И Й К Р А Й

Під рідним небом жайворон співа
Я рад би знати тих пісень слова.
Я слухав, чув: співала та пташина
Одне святе слово: У К Р А Ї Н А.

На ріднім полі шепчуть колоски
Я рад би знати тихі їх думки.
Я слухав, чув: як кожна колосина
Шептала тихо слово: У К Р А Ї Н А.

У ріднім краю зелен гай шумить.
Я знати рад, про що він мріє - снить.
Я слухав, чув, як кожна деревина
Шуміла ніжно слово: У К Р А Ї Н А.

О, Боже, дай повік любить той край,
Де квітка, пташка і зелений гай,
Де кожна вірна тій землі дитина
Живе єдиним словом: У К Р А Ї Н А.

Т О Д Л Я Т Е Б Е !

То для Тебе сонце сходить
Ясновесно і промінно.
То для Тебе, рідна Нене,
То для Тебе, Україно!

То для Тебе жайворонки
Все весну у полі будять,
То для Тебе шире серце
Б'ється у маленьких грудях.

То для Тебе ми співаєм
І вчимося в рідній школі,
Щоби наша Україна,
Вже не знала злої долі.

То для Тебе ростемо ми
І міцнієм безупину.
То для Тебе, рідна Нене,
То для Тебе, Україно!

ДРУЗЯМ СЛАВА !

Радісно

Я. Ярославенко

Вийшли ла - ва - ми струн - ки - ми ліва - права,
лі-ва - пра-ва, лі - - - - ва - лі - ва права, лі-ва права
лі - ва - пра - ва, ю - - ні - дру - зі, - а - за
ни - ми: Дру-зям слава, дру - зам сла-ва! Лі - - - -
- - ва, лі - ва - пра-ва, лі-ва-пра-ва, лі-ва пра-ва !

Вийшли лавами стрункими -
Ліва - права, ліва - права,
Юні друзі, а за ними:
Друзям слава, друзям слава!
Ліва - права!

Попереду юний сотник -
Ліва - права, ліва - права,
Кличе: Хлопці! Хто охотник,
Приставай мерщій до лави!
Ліва - права!

Підем, друзі, в сині гори,
Ліва - права, ліва - права,
В рідні, сонячні простори, -
Україні нашої слава!
Ліва - права!

Е. Г О Й Д И Ш

Р І З Д В' Я Н А М І С Т Е Р І Я

Наближаються Різдв'яні Свята, а з ними наші думки полинуть у Рідний Край, до рідніх нам дорогих осіб, до снігом вкритих піль, лісів, до церков і хат, де ще не так давно весело лунала могутня коляда: БОГ ПРЕДВІЧНИЙ НАРОДИВСЯ!

У кожного з нас, що родився і виріс в Україні виринають спомини, що такі дорогі нашим серцям. Уявляється нам батьківська хата, ялинка, "свята вечеря", колядники зі зіркою, чи вертепом. А на дворі чудова місячна ніч, сніжок, мороз скрипить під ногами, здалека дзвонять, на небі світять зорі Велика ніч, свята ніч, Христос родився!

І пригадається нам настрій батьківської хати, — якась святість і невимовна радість, що панувала довкруги, як назовні так і в серцях. А у всіх одне лише є бажання в цей Свят — вечір, робити другим добро.

Минулися роки. Незавидна доля вигнала нас із рідних хат у далеку мандрівку. І ми пішли і зі собою понесли незабутні наші враження, пребагаті скарби нашої традиції, прабатьківські наші звичаї, щоби їх передати молодшому поколінню на далекій чужині.

Бо тут зовсім інакше ... Великі міста, розпорошені в них родини, оточення байдуже до святості Різдв'яної ночі, що не розуміє і не цінить наших звичаїв. Вкінці теж запрацьовані батьки і таке наскрізь бізнесове довкілля у час саме до Різдва впливає на таке повсякденно — буденне переведення цих свят, а особливе Свят — вечора.

Діти, за малими виїмками, майже не знають скільки містичної краси й багатства традиції містить в собі наше, українське Різдво. І тому перед новацькими виховниками велике завдання — а саме, розказати про українські різдв'яні звичаї, оповіданнями й легендами з різдв'яною тематикою викликати цей питомий, наш святочний настрій та закріпити те все в уяві дітей.

До цього треба підійти від основ. Продовж сходи́н у доріздв'яному часі розказати дітям про зиму в Україні, щоби створити тим чином відповідне тло на котрому має даліше поступати планове викінчення теми.

Розказати дітям, як жила українська родина, як у довгі зимові вечори всі приготувалися до Різдва. І тут треба запланувати хоральне вивчення колядок, індивідуальні й збірні вірші, різдв'яні вітання-желання, вишивання скатерті чи серветок, щоби ними прикрасити різдв'яний стіл, роблення прикрас на ялинку, ліплення "зірки" для колядників чи роблення вертепу, оце в міру можливості, часу й індивідуальних здібностей та ініціативи виховників можна перевести з новачтвом у передріздв'яному часі.

Відтак опис страв, що їх варили на Свят-вечір і як їх подавали повинні викликати, особливе у дівчаток, бажання просити батьків, щоби тут їм відтворити таку "святую вечеру", як це було колись у рідному краю. Розказати дітям, як застеляли столи, як клали під скатерть сіно й на яку пам'ятку, як ставили свічки, колач, на рогах стола ставили під скатерть часник, а в углі кімнати "дідуха", як куттю кидали на стелю, як діти сідали на соломі й шукали го-ріхів та "квокали" іт.д. Розказати також, що найстарший в родині - дідусь чи батько, благословив вечерю, всі ділилися просфорою і бажали собі щасливо діждатись до другого Свят-вечора. Тоді теж запрошували самотніх чи убогих та обдаровували потребуючих, щоб усі в цей день були щасливі.

Звернути увагу дітей, щоби всі святкували Різдво згідно з нашим прабабківським обрядом, щоби всі брали участь у Різдв'яних богослуженнях.

У час Різдва обмінюємося привітами й побажаннями, це нагода, щоби новаци відвідали з колядою і привітом місцевого священика, наших чільних громадян, членів пластової старшини і своїх виховників. Написати привітання до новацьких гнізд, чи новаків - самотників не тільки в краю, але й поза границями, бо тою дорогою затісняється наша новацька дружба та сповнимо наш новацький обов'язок.

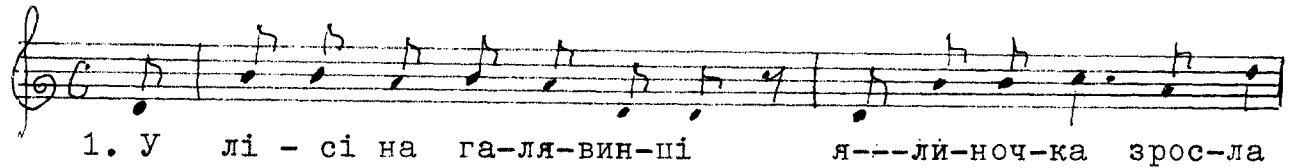
Понад усе треба нам пам'ятати, що в різдв'яному часі новаци додержуючись української традиції повинні обдаровувати й помагати потребуючим, а особливе не забути про наших дітей залишених в Європі. Для них треба перевести грошові збірки, пересилання пачок з харчами чи одежею. Все це треба організувати, перевести та зібране вислати ще перед Різдвом.

Звичайно Пластові Станиці проводять Свят-вечірні зустрічі, з традиційним запалюванням свічок. Це дуже гарний звичай і новачтво мусить взяти в тому участь. Якщо б такої зустрічі з будьяких причин неможна влаштувати, повинні новацькі виховники подбати про це, щоби зробити її навіть у приватному домі, в одного з новаків, чи виховників, і в цю хвилину серцем й душею перенестися в Україну.

Короткий вже час до Різдва, а для нас, новацьких виховників, велике поле до діяння. Щоби отже совісно сповнити наше завдання треба, щоби ті всі скарби нашої традиції і звичаїв, що їх ми вивезли з України передати молодшим - нашим новачатам.

Ото-ж подбаймо про це, щоби наші діти пережили з нами ту незабутню, величну й святую містерію Українського Різдва.

Я . Л И Н К А
Хоровід довкруги ялинки

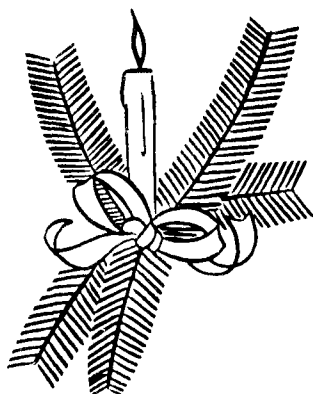

2. Зима співала пісню їй:
Ялиночко, засни!
Мороз сніжком обсипував
І навівав їй сні.

3. Сіренький зайчик стомлений
Під нею спочивав,
А часом вовк, лихий хижак
Повз неї пробігав.

4. І так росла ялиночка
У лісі в гущині,
Поки дідусь сивесенький
Раз не зрубав її.

5. Тепер вона прикрашена
Тут серед нас стоїть
Вогнями золотистими
У сяєві горить.

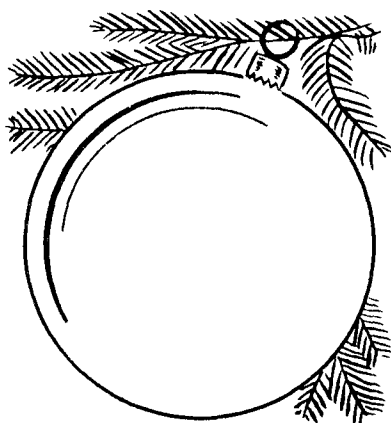
У світлі Свята

ХРИСТОВОГО РІЗДВА Й НОВОГО РОКУ

шлемо грімкий пластовий привіт і щирі побажання

ОСНОВНИКОВІ У.П.У. - Д Р О Т -ові
ВЕРХОВНОМУ ПЛАСТУНОВІ - СІРОМУ ЛЕВОВІ

ГОЛОВНИЙ ПЛАСТОВІЙ РАДІ Й БУЛАВІ
КРАЙОВИМ ПЛАСТОВИМ СТАРШИНАМ
ПРОВОДАМ і всім Ч Л Е Н А М:
ПЛАСТОВОГО С Е Н І О Р А Т У,
Т - ва П Р И Я Т Е Л І В П Л А С Т У,
СТАТШОГО ПЛАСТУНСТВА Й КНАЦТВА.

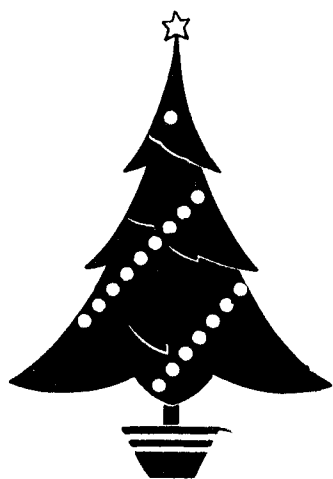

Зокрема сердечно поздоровляємо

ГОЛОВНИХ БУЛАВНИХ У.П.Н - ів/ок
в тому СТАРОГО ОРЛА в Швейцарії,

КРАЙОВИХ РЕФЕРЕНТІВ У.П.Н - ів/ок,
ГНІЗДОВИХ, СЕСТРИЧОК і БРАТЧИКІВ
НОВАЦЬНИХ ВИХОВНИКІВ, СПІВРОБІТНИКІВ
В. О. Р.

та всю ДРУЖНЮ ПЛАСТОВУ Й НОВАЦЬКУ СІМ'Ю.

Зустрічаємо НОВИЙ 1955 РІК
скріплені новими досягненнями в нашій праці,
сповнені вірою у дальший послідовний розвиток
Українського Пластового Уладу в службі БОГОВІ
для добра, крашої долі - волі УКРАЇНИ.

СКОБ - ГОТУЙСЬ!

Редакція В.О.Р. - Орлиний Круг

Д О Р О Г І

ПЛАСТОВІ ДРУЗІ,
НОВАЦЬКІ ВИХОВНИЦІ - ВИХОВНИКИ,
Ч И Т А Ч І !

ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ - знова приходить до Вас з новими, актуальними матеріялами, що конечні для успіху Вашої важливої виховної праці

ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ - чергове 10. число обширно займається у першій частині організаційними і діяльностевими питаннями, що пов'язані з
ПРАЦЕЮ в ГНІЗДІ й ЛАНЦІ ВПОРЯДНИКІВ
ВЗАЇМОВІДНОШЕННЯ ВИХОВНИКІВ
НОВАЦЬКОГО ПЕРШЕНСТВА
та в другій частині матеріялами до проведення
СВЯТА СОБОРНОСТІ
й НОВАЦЬКОЇ ЯЛИНКИ.

РЕДАКЦІЯ В.О.Р. дякує за письма, що наспіли після появи 9. числа В.О.Р., але зазначує, що бажала б не привітів-признань, а коротких звідомлень з проведеної праці, розповідей, гутірок, ігор, практичних зайнять, тощо.

ОРЛИНИЙ КРУГ і РЕДАКЦІЯ В.О.Р. поручають ГНІЗДОВИМ скликати окремі сходи ЛАНКИ ВПОРЯДНИКІВ для обговорення і продискутування питань ПЕРШОЇ ЧАСТИНИ ч.10. В.О.Р. та ж д у т ь на звіти з дискусій та висновки.

ПЕРШИЙ ВИПУСК Б І Б Л І О Т Е К И В.О.Р. - 100-сторінковий історичний огляд С т а р о г о О р л а
" 25 - р і ч ч я У . П . Н . "
г о т о в и й до друку: Його поява як теж і наступних висел В.О.Р. залежить від скорого розчислення за ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ.

ПЛАСТОВІ СТАНИЦІ просимо розчислитися за ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ !

